

Prekenverkstedet

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

13. søndag i treenighetstiden – 30. august 2020

Preiketekst: Matt 25, 14-30

Lesetekst I: Salme 92, 2-6.13-16

Lesetekst II: 1 Kor 12,4-11

Tro er praksis

Hva er det egentlig å være en praktiserende kristen? Er det å være blant dem som går på gudstjenester eller møte om søndagen, deltar i husgruppe og kanskje har plass i en eller to av menighetens komitéer – og ellers stiller opp og tar et tak når det trengs? Er det dette som karakteriserer det å være en kristen? Hvor mye skal det i tilfelle til for å være en virkelig kristen?

Én, fem og ti talenter

Det kan ikke være tvil om at Jesus i denne søndagens kjente tekst gjør det klart at hans kall til oss, er å være praktiserende kristne.

Utgangspunktet er bildet av mannen som er i ferd med å reise utenlands og overlater alt han eier til tre av sine tjenere. Og det er ikke småtterier han overlater dem – ifølge oppslagsdelen i DNB 2011 er en talent lik 6000 drakmer og en drakme lik en daglønn for en arbeider. Altså er en talent lik 20 årslønner. Sammenhengen er at Jesus vil si noe om veien videre for hans disipler: Hos Matteus er dette siste kapittel før han beretter om Jesu lidelse, død, oppstandelse og himmelfart. Men det er ikke siste kapittel i beretningen om Jesus og hans disipler. De skal en dag møte ham igjen, og da blir det avgjørende hvordan de har valgt å bruke tid og ressurser.

Med bildet gjør Jesus det klart at når han forlater dem, overlater han dem også en stor rikdom som han ber dem om å forvalte på en måte som kan gi best mulig avkastning. Han ber dem om å leve et praktiserende disippelliv inntil de skal møte ham igjen.

Talentene – bilde på hva?

I vår dagligtale brukes ofte begrepet 'et talent' om evner og utrustning, og spesielt om evner vi er spesielt godt utrustet med. Vi kan gjerne si 'Hun er et helt spesielt stort talent ...' Slik kan det ikke være ment i Jesu bruk av ordet. I lignelsen – eller eksempelfortellingen – Jesus forteller, er det en mann som en dag drar langt bort. Formuen sin overlater han til tjenere for at de skal forvalte denne mens han er borte. Talentene er altså ikke en del av tjenerne

selv, men en rikdom, en verdi, de har fått å forvalte. Skillet er også tydelig når det framheves (v.15) at de får overlatt ulik del av mannens rikdom 'etter det hver enkelt hadde evne til'.

I ulike kommentarer og utleggelser er der litt ulike oppfatninger av hva som ligger i bildet av talentene som skal forvaltes. Noen kommentarer lander på at det siktes til utrustning for tjeneste, som åndsutrustning og nådegaver, og dermed en tilskyndelse til å bruke utrustningen de vil få (Jesus lovet å gi dem kraft til tjeneste ved å sende Den Hellige Ånd – Apg 1,8 – dette er også sagt i en sammenheng der hans gjenkomst har vært fokusert). Andre framhever at talentene verken handler om naturlige evner eller ekstraordinære gaver, men om selve rikdommen som skal forvaltes. En av dem som understreker dette, er Øyvind Andersen i 'Ved kilden' (1977) for 1.febr., der han skriver: *'Heller ikke er det egentlig tale om nådegavene, men om det som vi skal bruke nådegavene til: Så og strø den sæden som gjør at Jesus kan høste og sanke når han kommer igjen. "Sæden er Guds ord." Luk 8, 11. Vi som tror på Jesus, har ansvar for at vi bruker våre naturgaver og nådegaver slik at Guds ord blir forkynt for alle mennesker.'* Altså innholdet i vitnetjenesten som også fokuseres i Apg 1,8.

Det er ikke sikkert det er veldig viktig å skille sterkt mellom utrustningen til tjenesten og tjenestens oppdrag. I realiteten vil det på en måte flyte over i enannen. Men jeg tror det er avgjørende å se og få fram at oppdraget tjenerne får, er å forvalte en rikdom som er ekstraordinær og særegen for hva Jesus Kristus har bragt inn i vår verden og overlatt oss til forvaltning. Øyvind Andersen forstår det enkelt som at Guds ord må forkynnes.

Jesu Kristi kirke som forvalter

Slik Matteus legger fram Jesu ord i kap 24 og 25, er det nettopp disippelflokken som er hans tilhører (24,1). Det betyr selvsagt at det i samme grad gjelder alle som ved deres vitnesbyrd har kommet til tro på Jesus, - hans kirke på jorda. Som Jesu Kristi kirke, har vi et oppdrag i å forvalte den spesielle rikdommen Jesus har overgitt oss.

Som Jesus overga en rikdom til disiplene som de ellers ikke ville ha, slik har vi som Jesu Kristi kirke en rikdom å gi videre i og til denne verden, som den ikke vil ha uten at vi aktivt formidler den. Det er Jesu Kristi eget oppdrag til oss.

I en tid da vi opplever at det ofte vekker irritasjon og motvilje når noen mener å kunne formidle en spesiell bibelsk sannhet – et budskap som er større enn hva noe menneske selv kan hente fra egne tanker og fantasi, tror jeg det er viktig at vi som kirke besinner oss på denne dimensjonen ved det å være Jesu Kristi kirke. Vi lever i en tid sterkt preget av en selvbevissthet – som på mange måter er verdifull – men som lett også fører til avvisning av et guddommelig gitt åpenbaringsbudskap. Som Jesu Kristi kirke har vi fått i oppdrag å gi videre Guds gaver til vår verden.

En annerledes rikdom

Hva disse gavene, rikdommene, består i, uttrykkes på mange måter, og vi finner dem ved å leite i vitnesbyrdene om Jesu eget virke. Gjennom hele Jesu virke ser vi at han var opptatt av å undervise. Det i seg selv er et vitnesbyrd om at Jesus var opptatt av å formidle noe som er annerledes enn hva de lærde eller folk flest allerede hadde kontroll på, og det kan være en nyttig øvelse å dra 'på jakt' i Skriften for å se hva du finner. Der ser vi at det handler om Guds rike (Matt 21,31), det handler om evig liv (Joh 3,16), om frelse (Mark 5,34), om tilgivelse for synder (Apg 2,38), og altså om et liv i stor glede i en ny tilværelse (v.23). Alle disse gavene

som blir gitt oss ved troen på Jesus Kristus (Joh 3,16 Apg 2,38) Og her er det bare å leite videre.

En nøkkel inn til denne rikdommen av gaver, ser ut til å være selve syndstilgivelsens gave, bygget på Jesu Kristi lidelse, død og oppstandelse (Joh 3,14-16). Jfr Jesu ord om nøkkelmakten (Matt 16,16-19) – Jesu oppdrag (Luk 24,47) – Peters ord på pinsedagen (Apg 2,38) – Paulus sin forkynnelse (1 Kor 2,2; 15,1-3). Ord om at vi er kalt til et liv i kjærlighet er sant og grunnleggende (Joh 13,34f), men ingenting er så eksklusivt som ordet om Guds tilgivelse av våre synder ved omvendelse og tro på Jesus Kristus. Kjærligheten skal vare ved og bli fullkommen når det nye gledens rike blir virkelighet (1 Kor 13), men troen og syndstilgivelsen åpner veien dit. Denne rikdommen har vi som Jesu Kristi kirke fått å forvalte slik at den kan bære rike frukter. Vi er kalt til å være praktiserende kristne inntil tiden i denne verden er forbi.

Før alle

Denne gaven – og disse gavene – er ment for alle mennesker (Gal 3, 28 – en setning som blir brukt til begrunnelse for mye forskjellig ...), og er like viktig for alle. Jesus sa: ‘Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler’ (Matt 28,19) og ‘... for alle folkeslag ... (Luk 24,47). Vi kan ha mye til felles med mennesker i ulike sammenhenger og kulturer og av ulike trossammenhenger, men ordet om Jesu soning og syndstilgivelse finner vi ikke i noen annen sammenheng. Unntak er der (selvsagt) heller ikke for mennesker i jødisk sammenheng. Det er på en måte stadig en gåte at det er så vanskelig for dem som har gitt oss Jesus Kristus, å se ham som den Messias Gud har sendt. Men det gjør ikke vårt kall til å fortsette å bringe dem budskapet fra Jesus mindre. Jeg har hørt mer enn en Jesus-troende jøde si: Dersom dere virkelig elsker det jødiske folk, da kan dere ikke gjøre noe viktigere for oss, enn å fortelle oss det dere vet om Jesus fra Nasaret. Det samme gjelder for alle mennesker.

Inntil Jesus vender tilbake er det vårt oppdrag å forvalte dette budskapet blant alle mennesker, fjernt og nært, slik at mennesker kan komme til tro på Jesus og motta frelsens uendelige rikdom.

Knut Fr. Sørheim

Kretsstyremedlem Bergen - tidsgiver

knutfsorheim@gmail.com